

Bruxelles, 6. lipnja 2023.
(OR. en)

9367/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0161(NLE)

ECOFIN 435
FIN 528
UEM 99

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA o izmjeni Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Estonije

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

od ...

o izmjeni Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021.

o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Estonije

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o
uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹, a posebno njezin članak 20. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

¹ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

budući da:

- (1) Nakon što je Estonija 18. lipnja 2021. dostavila nacionalni plan za oporavak i otpornost, Komisija je Vijeću predložila pozitivnu ocjenu. Vijeće je 29. listopada 2021. provedbenom odlukom Vijeća odobrilo pozitivnu ocjenu („Provedbena odluka Vijeća od 29. listopada 2021.”)¹.
- (2) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 maksimalni financijski doprinos za bespovratnu financijsku potporu za svaku državu članicu trebalo bi ažurirati do 30. lipnja 2022. u skladu s metodom predviđenom u tom stavku. Komisija je 30. lipnja 2022. Europskom parlamentu i Vijeću predstavila rezultate tog ažuriranja.
- (3) Estonija je 9. ožujka 2023. Komisiji dostavila izmijenjeni nacionalni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c Uredbe (EU) 2021/241.
- (4) U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost Estonija uzima u obzir ažurirani maksimalni financijski doprinos u skladu s člankom 18. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 te Komisiji podnosi obrazloženi zahtjev za izmjenu Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021. u skladu s člankom 21. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 jer smatra da zbog objektivnih okolnosti plan za oporavak i otpornost djelomično više ne može provesti. Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je dostavila Estonija odnose se na 22 mjere.

¹ Vidjeti dokumente ST 12532/21 INIT i ST 12532/21 ADD 1 na <http://register.consilium.europa.eu>.

- (5) Vijeće je 12. srpnja 2022. Estoniji uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Vijeće je Estoniji posebno preporučilo da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost, među ostalim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 („Mehanizam”), plana REPowerEU i drugih fondova EU-a. Vijeće je preporučilo i jačanje socijalne zaštite, među ostalim proširenjem pokrivenosti naknadama za nezaposlenost, posebno na osobe zaposlene na kratka razdoblja i osobe u nestandardnim oblicima rada. Preporučilo je i poboljšanje cjenovne pristupačnosti i kvalitete dugotrajne skrbi, ponajprije održivim financiranjem i integracijom zdravstvenih i socijalnih usluga. Nadalje, Vijeće je Estoniji preporučilo da smanji ukupnu ovisnost o fosilnim gorivima i diversificira uvoz fosilnih goriva, i to ubrzavanjem uvođenja obnovljivih izvora energije, primjerice dodatnim pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola, osiguranjem dostatnog kapaciteta za interkonekcije i jačanjem domaće elektroenergetske mreže. Vijeće je Estoniji preporučilo da poveća energetske učinkovitost, među ostalim i zgrada, kako bi se smanjila potrošnja energije. Osim toga, Vijeće je pozvalo Estoniju da intenzivira rad na povećanju održivosti prometnog sustava, među ostalim elektrifikacijom željezničke mreže i povećanjem poticaja za održivi i manje onečišćujući promet, što uključuje zamjenu postojećih cestovnih vozila čišćima. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi preporuka za pojedinu zemlju 2019., 2020. i 2021. u trenutku podnošenja izmijenjenog nacionalnog plana za oporavak i otpornost, Komisija smatra da je ostvaren određeni napredak u provedbi preporuke o jačanju socijalne zaštite. Kada je riječ o preporuci o smanjenju ukupne ovisnosti o fosilnim gorivima, ostvaren je tek ograničen napredak.

- (6) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost dostavljen je nakon postupka savjetovanja provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom s lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Sažetak savjetovanja dostavljen je zajedno s izmijenjenim nacionalnim planom za oporavak i otpornost. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.

Ažuriranja na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241

- (7) Izmijenjenim planom za oporavak i otpornost koji je dostavila Estonija uklanjaju se tri mjere kako bi se u obzir uzeo ažurirani maksimalni financijski doprinos. Estonija je objasnila da zbog toga što se maksimalni financijski doprinos za nju smanjio s 969 299 213 EUR¹ na 863 271 631 EUR², više ne može financirati sve mjere iz svojeg izvornog plana za oporavak i otpornost. Objasnila je i da bi određene mjere trebalo ukinuti zbog smanjenja dodijeljenih sredstava, a uzimajući u obzir povećanja troškova i poremećaje u lancima opskrbe koji utječu na njihovu provedbu.

¹ Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Estonije u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanom u skladu s metodom iz članka 11. te uredbe.

² Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Estonije u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanom u skladu s metodom iz članka 11. te uredbe.

- (8) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost više ne sadržava određene mjere u okviru komponente 5 (Održivi prijevoz) i komponente 6 (Zdravstvena skrb i socijalna zaštita). To se odnosi na mjeru 5.2. (Ulaganje: izgradnja dionice zapadnog željezničkog puta Tallinn-Rohuküla), mjeru 5.3. (Ulaganje: izgradnja multimodalnog zajedničkog terminala u okviru projekta Rail Baltica u Tallinnu) i mjeru 6.5. (Ulaganje: izgradnja kapaciteta višenamjenskih medicinskih helikoptera). Mjera 5.2. odnosi se na izgradnju dionice zapadnog željezničkog puta Tallinn-Rohuküla. Mjera 5.3. odnosi se na izgradnju multimodalnog zajedničkog terminala u okviru projekta Rail Baltica u Tallinnu, dijela potpuno novog infrastrukturnog projekta za željeznički prijevoz koji je dio koridora Sjeverno more – Baltik transeuropske prometne mreže (TEN-T). Mjera 6.5. odnosi se na kupnju dvaju višenamjenskih medicinskih helikoptera, uključujući pomoćnu opremu, opremu za održavanje i početno osposobljavanje osoblja potrebnog za upravljanje helikopterima, kao i izgradnju baza za slijetanje i mjesta slijetanja u centrima za hitnu medicinsku pomoć. Opis tih mjera i njihovih povezanih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti stoga bi trebalo ukloniti iz Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021.

Izmjene na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241

- (9) Izmjene plana za oporavak i otpornost koje je Estonija dostavila zbog objektivnih okolnosti odnose se na 19 mjera.

- (10) Estonija je objasnila da dvije mjere više ne može provesti zbog posljedica ruske agresije na Ukrajinu. Zbog potonjeg je odlučeno da se bolnici čija je izgradnja bila planirana u okviru mjere 6.2. (Ulaganje: osnivanje medicinskog kampusa u sjevernoj Estoniji) doda bunker (podzemno sklonište). Zbog tog dodatka još bi se povećali troškovi, povrh troškova uzrokovanih visokom inflacijom i poremećajima u lancima opskrbe, te bi se građevinski radovi dovršili nakon 2026. To znači i da treba ukloniti mjeru koja se odnosi na medicinski kampus u sjevernoj Estoniji. To se odnosi na ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima od 99 do 105 mjere 6.2. (Ulaganje: osnivanje medicinskog kampusa u sjevernoj Estoniji). Nadalje, Estonija je objasnila da treba promijeniti naziv ključne etape pod rednim brojem 94 mjere 6.1. (Reforma: sveobuhvatna promjena u organizaciji zdravstvene skrbi u Estoniji) u okviru komponente 6 (Zdravstvena skrb i socijalna zaštita) jer uklanjanje mjere koja se odnosi na medicinski kampus u sjevernoj Estoniji znači da više nije potrebno mijenjati relevantno zakonodavstvo kako bi se kampus uvrstio na popis bolnica. Osim toga, Estonija je objasnila i da nije moguće ostvariti sve elemente ključne etape pod rednim brojem 96 mjere 6.1. (Reforma: sveobuhvatna promjena u organizaciji zdravstvene skrbi u Estoniji) u okviru komponente 6 (Zdravstvena skrb i socijalna zaštita) u zadanim okvirnim rokovima. Kašnjenje je posljedica potrebe da se prednost da zakonodavnom radu i izdavanju smjernica za medicinske sestre koje pomažu izbjeglicama iz Ukrajine, a odnosi se samo na uvođenje novog sustava povrata troškova za medicinske sestre.

Kašnjenje ne utječe na izmjene sustava povrata troškova za liječnike i farmaceute. Stoga je ključna etapa pod rednim brojem 96 podijeljena na dvije ključne etape, a uvođenje sustava povrata troškova za medicinske sestre odgođeno je za drugo tromjesečje 2024. Na toj je osnovi Estonija zatražila izmjenu dviju ključnih etapa mjere 6.1. i uklanjanje navedenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz mjere 6.2. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

- (11) Estonija je objasnila da tri mjere više ne može provesti po cijeni procijenjenoj u izvornom planu za oporavak i otpornost jer su se zbog visoke inflacije i poremećaja u lancima opskrbe znatno povećali procijenjeni troškovi mjera. Inflacija je tijekom cijele 2022. bila visoka, a vrhunac je dosegla u kolovozu 2022., kada je harmonizirani indeks potrošačkih cijena porastao za 25,2 % u odnosu na kolovoz 2021. Visoka inflacija uglavnom je posljedica znatnog povećanja cijena energije zbog ruske agresije na Ukrajinu. Međutim, i druge su cijene brzo porasle. Primjerice, cijene u građevinskom sektoru znatno su porasle 2021., uglavnom zbog poremećaja u opskrbi građevinskim materijalima, a rast cijena dodatno se ubrzao u prvom tromjesečju 2022. zbog manjka građevinskog materijala i radne snage uzrokovanog ruskom agresijom na Ukrajinu. Estonija navodi da zbog toga nije bilo moguće realizirati određena velika ulaganja iz izvornog plana za oporavak i otpornost po cijenama predviđenima za 2020.

To se odnosi na ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 74 i 75 mjere 4.5. (Ulaganje: program za jačanje elektroenergetske mreže radi povećanja kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i prilagodbe klimatskim promjenama (kao što je zaštita od oluja)), ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 76 i 77 mjere 4.6. (Ulaganje: program za poticanje proizvodnje energije u industrijskim područjima) te ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 78 i 79 mjere 4.7. (Ulaganje: pilot-program skladištenja energije) u okviru komponente 4 (Energija i energetska učinkovitost). Stoga je Estonija umjesto smanjenja odgovarajućih ciljnih vrijednosti u odnosu na izvorni plan za oporavak i otpornost zadržala te mjere u planu za oporavak i otpornost tako što je povećane procijenjene troškove za te mjere nadoknadila sredstvima oslobođenima ukidanjem drugih mjera na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241. Opis tih mjera i povezanih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti ostaje nepromijenjen.

- (12) Estonija je objasnila da jednu mjeru više ne može provesti u roku i po cijeni predviđenima u izvornom planu za oporavak i otpornost jer su visoka inflacija i poremećaji u lancima opskrbe uzrokovali kašnjenja u građevinskim radovima i znatno povećali troškove mjere. To se odnosi na ciljnu vrijednost pod rednim brojem 91 mjere 5.4. (Ulaganje: izgradnja tramvajske linije do stare luke u Tallinnu) u okviru komponente 5 (Održivi prijevoz). Na toj je osnovi Estonija zatražila produljenje roka provedbe i upotrebu sredstava oslobođenih ukidanjem drugih mjera na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241 kako bi se pokrila povećanja cijena za tu mjeru. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

- (13) Estonija je objasnila da dvije mjere više ne može provesti zbog znatnog povećanja troškova plaća i nedostatka radne snage u sektoru informacijske tehnologije. To se odnosi na ciljnu vrijednost pod rednim brojem 6 mjere 1.2. (Ulaganje: razvoj e-izgradnje) i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 8 i 9 mjere 1.3. (Ulaganje: razvoj usluga digitalnih tovarnih listova) u okviru komponente 1 (Digitalna transformacija poduzeća). Na toj je osnovi Estonija zatražila smanjenje odgovarajućih ciljnih vrijednosti tih dviju mjera u odnosu na izvorni plan za oporavak i otpornost. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (14) Estonija je objasnila da četiri mjere više ne može provesti jer su poremećaji u lancima opskrbe, neočekivani problemi, kašnjenja u javnoj nabavi i postupcima doveli do kašnjenja u provedbi mjera. To se odnosi na ciljnu vrijednost pod rednim brojem 61 mjere 3.8. (Ulaganje: izgradnja širokopojasnih mreža vrlo velikog kapaciteta) u okviru komponente 3 (Digitalna država). Na toj je osnovi Estonija zatražila produljenje rokova za ostvarenje te ciljne vrijednosti. U slučaju jednog ulaganja Estonija je, uz prethodno navedene razloge, objasnila da ključnu etapu pod rednim brojem 42 mjere 2.7. (Ulaganje: stvaranje prilika za prihvaćanje tehnologija zelenog vodika temeljenih na obnovljivim izvorima energije) u okviru komponente 2 (Ubrzavanje zelene tranzicije u poduzećima) više ne može provesti u zadanim rokovima jer mora izmijeniti poziv na podnošenje prijedloga na temelju konačnog sadržaja izmjene Uredbe o općem skupnom izuzeću (GBER)¹, koja je odobrena nakon što je Estonija sastavila izvorni poziv na podnošenje prijedloga.

¹ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

Na toj je osnovi Estonija zatražila produljenje rokova za provedbu te ključne etape. U slučaju jedne reforme i jednog ulaganja, uz prethodno navedene razloge, administrativni tijek rada narušen je zbog potrebe za brзом integracijom izbjeglica od rata u Ukrajini. To se odnosi na ciljnu vrijednost pod rednim brojem 14 mjere 1.4. (Reforma: reforma vještina za digitalnu transformaciju poduzeća) u okviru komponente 1 (Digitalna transformacija poduzeća) i ciljnu vrijednost pod rednim brojem 26 mjere 2.2. (Ulaganje: zelene vještine za potporu zelenoj tranziciji poduzeća) u okviru komponente 2 (Ubrzavanje zelene tranzicije u poduzećima). Na toj je osnovi Estonija zatražila produljenje rokova za provedbu tih dviju ciljnih vrijednosti i promjenu naziva IT platforme za registraciju aktivnosti osposobljavanja povezanih s mjerom 1.4. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

- (15) Estonija je zatražila i da se preostala sredstva oslobođena ukidanjem mjera na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2021/241 iskoriste kako bi se povećala ambicioznost dviju mjera i da se u izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključi pet novih mjera. U jednom slučaju povećane ambicije znače povećanje ciljnih vrijednosti. To se odnosi na ciljeve pod rednim brojevima 35 i 36 mjere 2.5. (Ulaganje: uvođenje resursno učinkovitih zelenih tehnologija) u okviru komponente 2 (Ubrzavanje zelene tranzicije u poduzećima). Na toj je osnovi Estonija zatražila povećanje navedenih ciljnih vrijednosti. U drugom slučaju povećana ambicija znači uvođenje dodatne ciljne vrijednosti. To se odnosi na ciljnu vrijednost pod rednim brojem 69.a mjere 4.3. (Ulaganje: potpora za obnovu malih stambenih zgrada) u okviru komponente 4 (Energija i energetska učinkovitost).

Na toj je osnovi Estonija zatražila da se u plan za oporavak i otpornost doda ciljna vrijednost tih mjera. Uključivanje pet novih mjera odnosi se na ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 43.a, 43.b i 43.c mjere 2.8. (Ulaganje: potpora ulaganjima u sigurnost opskrbe) u okviru komponente 2 (Ubrzavanje zelene tranzicije u poduzećima), ključne etape pod rednim brojevima 80.a, 80.b i 80.c mjere 4.8. (Ulaganje: poticanje razvoja odobalnih vjetroelektrana) u okviru komponente 4 (Energija i energetska učinkovitost), ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 84.a i 85.a mjere 5.2.a (Ulaganje: višenamjensko radno plovilo) te ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 86.a i 87.a mjere 5.3.a (Ulaganje: izgradnja vijadukata u okviru projekta Rail Baltica) u okviru komponente 5 (Održivi prijevoz) te ključne etape i ciljne vrijednosti pod rednim brojevima 99.a i 100.a mjere 6.2.a (Izgradnja TERVIKUM-a) u okviru komponente 6 (Zdravstvena skrb i socijalna zaštita). Na toj je osnovi Estonija zatražila da se u plan za oporavak i otpornost dodaju ključne etape i ciljne vrijednosti za tih pet mjera. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

- (16) Komisija smatra da razlozi koje je Estonija navela opravdavaju ažuriranje na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 i izmjenu na temelju članka 21. stavka 2. te uredbe.

Ispravak administrativnih pogrešaka

- (17) U tekstu Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021. uočena je jedna administrativna pogreška koja se odnosi na dvije ciljne vrijednosti jedne mjere. Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi izmijeniti kako bi se ispravila ta administrativna pogreška, koja ne odražava sadržaj plana za oporavak i otpornost podnesenog Komisiji 18. lipnja 2021., kako su ga dogovorile Komisija i Estonija. Ta administrativna pogreška odnosi se na ciljne vrijednosti pod rednim brojevima od 39 do 40 mjere 2.6. (Ulaganje: Zeleni fond) u okviru komponente 2 (Ubrzavanje zelene tranzicije u poduzećima). Ti ispravci ne utječu na provedbu predmetne mjere.

Poglavlje o planu REPowerEU na temelju članka 21.c Uredbe (EU) 2021/241

- (18) Poglavlje o planu REPowerEU uključuje jednu pojačanu reformu i dva nova ulaganja. Cilj je reforme 8.1. olakšati uvođenje obnovljivih izvora energije. U okviru te reforme, koja se nadovezuje na reformu 4.4., osobito će se utvrditi odgovarajuća područja za uvođenje energije vjetra, pojednostavniti okvir za izdavanje dozvola za projekte u sektoru obnovljivih izvora energije, s naglaskom na energiju vjetra, te izgraditi kapacitete tijela za izdavanje dozvola. Cilj je ulaganja 8.2. povećati kapacitet distribucijske elektroenergetske mreže kako bi postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora imala veći pristup mreži. Ulaganje 8.3. ima dva cilja. Prvi je cilj stvoriti regulatorne, organizacijske i financijske uvjete potrebne za povećanje proizvodnje i upotrebe održivog bioplina i održivog biometana.

Drugi je cilj ulaganja 8.3. povećati instalirani kapacitet za proizvodnju održivog biometana. Mjere u okviru plana REPowerEU trebale bi doprinijeti uvođenju obnovljivih izvora energije, a time olakšati rješavanje problema nedostatne opskrbe energijom i smanjiti rizik od visokih cijena energije. Od toga bi koristi trebali imati svi potrošači, uključujući one najranjivije. Estonija je izvijestila i da koristi sredstva iz nacionalnog proračuna za financiranje ciljanih mjera za rješavanje problema energetske siromaštva.

- (19) Komisija je ocijenila izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, na temelju kriterija za ocjenjivanje iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova

- (20) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.1. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u velikoj je mjeri (ocjena A) sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno doprinosi svih šest stupova iz članka 3. te uredbe, uzimajući u obzir specifične izazove s kojima se dotična država članica suočava i financijska sredstva koja su joj dodijeljena.

- (21) Komisija smatra da izmjena plana za oporavak i otpornost i poglavlje o planu REPowerEU utječu samo na ocjenu doprinosa plana za oporavak i otpornost prvom stupu zelene tranzicije. Kada je riječ o drugim stupovima, vrsta i opseg predloženih izmjena plana za oporavak i otpornost ne utječu na prethodnu ocjenu plana za oporavak i otpornost prema kojoj je on u velikoj mjeri sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i primjereno doprinosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Izmijenjeni plan i dalje uključuje mjere za jačanje zdravstvene, gospodarske, socijalne i institucijske otpornosti zemlje, kako su opisane u petom stupu. Zamjenom medicinskog kampusa u sjevernoj Estoniji TERVIKUM-om osobito će se doprinijeti poboljšanju otpornosti i dostupnosti estonskog zdravstvenog sustava. Kada je riječ o komponenti održivog prijevoza, nove mjere, kao što su izgradnja vijadukata u okviru projekta Rail Baltica i višenamjenskog radnog plovila, usmjerene su na prelazak na održiviji prijevoz u okviru zelenog stupa i poboljšanje prometne povezanosti u okviru četvrtog stupa, koji se odnosi na socijalnu i teritorijalnu koheziju, slično kao prethodne mjere za izgradnju multimodalnog zajedničkog terminala u okviru projekta Rail Baltica i izgradnju dionice zapadnog željezničkog puta Tallinn-Rohuküla.
- (22) Kada je riječ o prvom stupu, izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Estonije zajedno s poglavljem o planu REPowerEU uključuje dodatne mjere za svladavanje zelenih izazova, posebno u okviru komponente 2 (Zelena tranzicija poduzeća), komponente 4 (Energetska učinkovitost), komponente 5 (Održivi prijevoz) i komponente 8 (Poglavljje o planu REPowerEU).

- (23) Na izazove povezane sa zelenom tranzicijom odgovara se novim ulaganjem 2.8. u okviru komponente 2, čiji je cilj poduprijeti prelazak industrijskih poduzeća s fosilnih na alternativne izvore energije. Prihvatljivi alternativni izvori opskrbe energijom su energija vjetra, solarna energija, održivi bioplin i geotermalna energija, elektrifikacija i priključivanje na učinkovite sustave centraliziranog grijanja. Zamjena goriva imat će pozitivan učinak u kontekstu ublažavanja klimatskih promjena, energetske sigurnosti i cjenovne pristupačnosti.
- (24) Bitan korak u tom smjeru poduzima se mjerom za poticanje razvoja odobalnih vjetroelektrana u okviru komponente 4 kojom se doprinosi razvoju obnovljivih izvora energije i time povećava udio obnovljivih izvora energije u estonskoj kombinaciji izvora energije. Izgradnja novih postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora doprinijet će prelasku na klimatski neutralnu proizvodnju energije i smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima.
- (25) Dodavanjem mjera za održivi prijevoz u okviru komponente 5 doprinosi se razvoju zelenijih vrsta prijevoza i povećanju udjela klimatski prihvatljivih vrsta prijevoza, uglavnom uz pomoć željezničkog i pomorskog prijevoza. Izgradnja pet vijadukata u okviru projekta Rail Baltica doprinijet će razvoju nove elektrificirane željezničke veze, dok će novo višenamjensko plovilo s niskim emisijama, među ostalim, doprinijeti zaštiti bioraznolikosti. Ta će ulaganja pomoći Estoniji da potakne prelazak na klimatski prihvatljivije načine prijevoza i doprinese dugoročnom smanjenju emisija u prometnom sektoru.

- (26) Mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU doprinosi se postizanju klimatskih ciljeva Unije za 2030. i cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050. jer se njima nastoji potaknuti uvođenje energije iz obnovljivih izvora. Točnije, Estonija u okviru komponente 8 namjerava poduzeti mjere kojima će se olakšati uvođenje obnovljivih izvora energije, povećati pristup postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora distribucijskoj elektroenergetskoj mreži te povećati proizvodnja i upotreba održivog biometana. Očekuje se da će četiri od pet novih mjera iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost i sve tri mjere iz poglavlja o planu REPowerEU znatno doprinijeti zelenoj tranziciji (uključujući bioraznolikost) i svladavanju s njome povezanih izazova.

Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za pojedinu zemlju

- (27) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju upućenima Estoniji, uključujući njihove fiskalne aspekte, ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra. U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost osobito se uzima u obzir preporuka za pojedinu zemlju iz 2022. koja se odnosi na energiju.

- (28) Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela gospodarskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama za pojedinu zemlju koje je Vijeće uputilo Estoniji u okviru europskog semestra u 2022. Kada je riječ o energiji, Vijeće je preporučilo da se smanji ukupna ovisnost o fosilnim gorivima i diversificira uvoz fosilnih goriva, i to ubrzavanjem uvođenja obnovljivih izvora energije, primjerice dodatnim pojednostavnjenjem postupaka izdavanja dozvola, osiguranjem dostatnog kapaciteta za interkonekcije i jačanjem domaće elektroenergetske mreže. Novim ulaganjima i reformama nastoji se povećati energetska sigurnost, olakšati uvođenje energije vjetra na moru, povećati kapacitet distribucijske mreže, pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za projekte u sektoru obnovljivih izvora energije te potaknuti proizvodnju i upotrebu održivog biometana. Te bi mjere trebale doprinijeti smanjenju ukupne ovisnosti o fosilnim gorivima ubrzavanjem uvođenja obnovljivih izvora energije, u skladu s preporukom za pojedinu zemlju upućenom Estoniji 2022. Osim toga, u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost utvrđeni su ambiciozniji ciljevi ulaganja u obnovu malih stambenih zgrada i uvođenje resursno učinkovitih zelenih tehnologija, u skladu s preporukom za pojedinu zemlju iz 2022. Estonija se suočava i s izazovima diversifikacije uvoza fosilnih goriva i osiguranja dostatnog kapaciteta za interkonekcije bez sredstava iz plana za oporavak i otpornost. Kada je riječ o diversifikaciji uvoza fosilnih goriva, Estonija je uspjela prestati kupovati ruski plin, među ostalim zahvaljujući suradnji s Finskom na uspostavi plutajuće jedinice za skladištenje i uplinjavanje.

Kada je riječ o kapacitetu za interkonekcije, Estonija nastavlja ulagati napore u sinkronizaciju svoje elektroenergetske mreže s elektroenergetskom mrežom Unije. Održivost prometnog sustava poboljšat će se ulaganjem u vijadukte u okviru projekta Rail Baltica i višenamjensko plovilo u skladu s preporukom za pojedinu zemlju iz 2022. o prometu s niskom razinom emisija. Izgradnja TERVIKUM-a (novog zdravstvenog centra u Viljandiju) doprinijet će integriranom pružanju zdravstvenih i socijalnih usluga. To će olakšati provedbu preporuka za pojedinu zemlju o integriranijem pružanju zdravstvenih i socijalnih usluga.

- (29) Plan za oporavak i otpornost osnova je za daljnje reforme u socijalnom i zdravstvenom sektoru za rješavanje problema manjka zdravstvenih radnika, poboljšanje kvalitete i pristupa dugotrajnoj skrbi za sve osobe kojima je skrb potrebna, proširenje pokrivenosti naknadama za nezaposlenost i smanjenje razlika u plaćama žena i muškaraca, posebno povećanjem transparentnosti plaća. Mjere za dekarbonizaciju gospodarstva obuhvaćene planom za oporavak i otpornost uglavnom su povezane s ulaganjima. Kada je riječ o reformama, očekuje se da će se konkretne mjere za postupni prestanak eksploatacije naftnog škriljevca utvrditi tek krajem 2025. u Nacionalnom planu razvoja energetskog sektora.

- (30) Kada je riječ o preporuci da se osigura da rast tekućih rashoda koje financira država bude u skladu s općim neutralnim smjerom politike, uzimajući u obzir nastavak privremene i ciljane potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije i osobama koje bježe iz Ukrajine, treba smatrati da je ta preporuka izvan opsega estonskog plana za oporavak i otpornost, neovisno o tome što se predviđa da će Estonija 2023. nastaviti koristiti bespovratnu potporu iz Mehanizma za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku.

Načelo „ne nanosi bitnu štetu”

- (31) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.4. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se izmijenjenim planom za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, osigurati da se nijednom mjerom za provedbu reformi i projekata ulaganja iz plana za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima (ocjena A) u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća¹ (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

¹ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

- (32) U izmijenjenom planu za oporavak i otpornost ocjenjuje se usklađenost s načelom „ne nanosi bitnu štetu” prema metodologiji iz tehničkih smjernica navedenih u Obavijesti Komisije naslovljenoj „Tehničke smjernice o primjeni načela „ne nanosi bitnu štetu” u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost”¹. Ocjena se provodi sustavno za svaku izmijenjenu reformu i ulaganje u skladu s pristupom u dva koraka. Zaključak je ocjene da ni za jednu izmijenjenu mjeru ne postoji rizik od bitne štete ili se, ako je rizik utvrđen, provodi detaljnija ocjena, kojom se dokazuje nepostojanje bitne štete. Estonija je izvijestila o detaljnoj ocjeni novih mjera, uključujući mjere iz poglavlja o planu REPowerEU. Nijedna mjera iz poglavlja o planu REPowerEU nije zahtijevala odstupanje od načela „ne nanosi bitnu štetu”. Prema potrebi, zahtjevi za ocjenu usklađenosti s načelom „ne nanosi bitnu štetu” strukturno su ugrađeni u mjeru i navedeni u ključnoj etapi ili ciljnoj vrijednosti te mjere. Na temelju dostavljenih informacija može se zaključiti da nijedna mjera ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852.

Doprinos ciljevima plana REPowerEU

- (33) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (da) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.12. iz Priloga V. toj uredbi očekuje se da će se poglavljem o planu REPowerEU u velikoj mjeri (ocjena A) doprinijeti energetske sigurnosti, diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, povećanju upotrebe energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti, povećanju kapaciteta za skladištenje energije ili potrebnom smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima prije 2030.

¹ SL C 58, 18.2.2021., str. 1.

- (34) Očekuje se da će se provedbom mjera iz poglavlja o planu REPowerEU posebno doprinijeti podupiranju ciljeva iz članka 21.c stavka 3. točaka (b) i (e) Uredbe (EU) 2021/241. Reformom izdavanja dozvola za projekte u sektoru energije iz obnovljivih izvora i mjerom za održivi biometan doprinosi se cilju iz članka 21.c stavka 3. točke (b) te uredbe, odnosno diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji povećanjem udjela i ubrzavanjem uvođenja energije iz obnovljivih izvora te povećanjem proizvodnje i upotrebe održivog biometana. Ulaganjem u elektroenergetsku mrežu ispunjava se cilj iz članka 21.c stavka 3. točke (e) te uredbe, koji se odnosi na potrebno smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima prije 2030. poboljšanjem unutarnjeg prijenosa i uklanjanjem uskih grla u distribuciji te ubrzavanjem integracije obnovljivih izvora energije.
- (35) Mjere u okviru plana REPowerEU usklađene su s estonskim okvirom politike, čiji je cilj smanjenje emisija stakleničkih plinova i povećanje udjela obnovljivih izvora energije. Njima se jačaju i mjere iz izvornog plana za oporavak i otpornost koje se odnose na skladištenje energije, jačanje elektroenergetske mreže i promicanje energije iz obnovljivih izvora u industrijskim područjima jer će u konačnici dovesti do povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora.
- (36) Mjere u okviru REPowerEU stoga su uvelike usmjerene na uvođenje obnovljivih izvora energije i njihovu integraciju u elektroenergetsku mrežu, što će Estoniji omogućiti da poveća udio domaćih izvora energije u svojoj kombinaciji izvora energije. Time će se smanjiti potreba za uvozom goriva i povećati energetska sigurnost zemlje.

Projekti s prekograničnom ili višedržavnom dimenzijom ili učinkom

- (37) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (db) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.13. iz Priloga V. toj uredbi poglavlje o planu REPowerEU sadržava mjere za koje se očekuje da će u velikoj mjeri (ocjena A) imati prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak. U smislu izmijenjene Uredbe (EU) 2021/241 sve tri mjere iz poglavlja o planu REPowerEU, a time i 100 % njihovih procijenjenih troškova, imaju prekograničnu ili višedržavnu dimenziju ili učinak. Mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU izravno će se doprinijeti proizvodnji energije iz obnovljivih izvora i njihovoj integraciji u mrežu. Time će se doprinijeti smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima i smanjenju potražnje za energijom, te se stoga smatra da imaju pozitivan prekogranični učinak u smislu Komisijinih smjernica o planu REPowerEU.

Doprinos zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost

- (38) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.5. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji (uključujući bioraznolikost) ili svladavanju s njome povezanih izazova. Na mjere potpore klimatskim cijevima otpada 59,4 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana za oporavak i otpornost i 77,6 % ukupnih procijenjenih troškova mjera iz poglavlja o planu REPowerEU, izračunano u skladu s metodom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. te uredbe izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetske i klimatski plan 2021.–2030.

- (39) Uz mjere za zelenu tranziciju poduzeća, energiju i energetske učinkovitosti te održivi prijevoz iz izvornog estonskog plana za oporavak i otpornost, izmijenjenim planom za oporavak i otpornost proširuju se mjere za energetske učinkovitosti, skladištenje energije i jačanje elektroenergetske mreže. Uvođenjem novih mjera Estonija stavlja naglasak na uklanjanje prepreka uvođenju energije vjetra i potiče poduzeća na korištenje obnovljivih izvora energije. Dodavanjem ulaganja u višenamjensko plovilo za kontrolu onečišćenja prednost se daje i bioraznolikosti, koja nije bila izričito uključena u izvorni plan za oporavak i otpornost.
- (40) Kada je riječ o doprinosu mjera iz poglavlja o planu REPowerEU estonskog plana za oporavak i otpornost postizanju klimatskih ciljeva za 2030. i cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050., njihov je cilj, s jedne strane, potaknuti širu upotrebu energije iz obnovljivih izvora, a, s druge strane, razviti proizvodnju održivog bioplina i održivog biometana iz lokalnih resursa. Točnije, Estonija u okviru komponente 8 planira mjere kojima će se olakšati uvođenje obnovljivih izvora energije, povećati pristup postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora distribucijskoj elektroenergetskoj mreži te povećati proizvodnju i upotreba održivog biometana u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹.

¹ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

- (41) Te će mjere imati trajan učinak jer će ubrzati postupno ukidanje fosilnih goriva i izgradnju održivog sustava obnovljive energije u Estoniji. Njima će se znatno smanjiti intenzitet stakleničkih plinova za potrošnju energije u Estoniji i doprinijeti postizanju klimatskih ciljeva za 2030. i cilja klimatske neutralnosti Unije do 2050.
- (42) S obzirom na smanjeni maksimalni financijski doprinos plana za oporavak i otpornost Estonije i uključivanje novih mjera za poticanje zelene tranzicije, doprinos plana za oporavak i otpornost ostvarenju klimatskih ciljeva povećao se s 41,5 % na 59,4 %.

Doprinos digitalnoj tranziciji

- (43) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.6. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Na mjere potpore digitalnim cijevima otpada 24,1 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, izračunano u skladu s metodologijom iz Priloga VII. Uredbi (EU) 2021/241.
- (44) Pozitivna ocjena doprinosa digitalnoj tranziciji iz Provedbene odluke Vijeća od 29. listopada 2021. ostaje nepromijenjena. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uključuje manje izmjene četiriju mjera koje se odnose na digitalnu tranziciju i ne uključuje nove mjere koje doprinose digitalnoj tranziciji.

- (45) S obzirom na smanjeni maksimalni financijski doprinos plana za oporavak i otpornost Estonije, digitalni doprinos plana za oporavak i otpornost, isključujući poglavlje o planu REPowerEU u skladu s člankom 21.c stavkom 5., povećao se s 21,5 % na 24,1 %.

Praćenje i provedba

- (46) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.8. iz Priloga V. toj uredbi aranžmani predloženi u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.
- (47) Vrsta i opseg predloženih izmjena plana za oporavak i otpornost Estonije ne utječu na prethodnu ocjenu djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost. Ključne etape i ciljne vrijednosti za izmijenjene mjere, uključujući mjere iz poglavlja o planu REPowerEU, jasne su i realistične, a predloženi pokazatelji za te ključne etape i ciljne vrijednosti relevantni, prihvatljivi i pouzdani.

Troškovi

- (48) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.9. iz Priloga V. toj uredbi, obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost navedeno u izmijenjenom planu za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

- (49) Prema dostavljenim informacijama ocjena procijenjenih troškova novih ulaganja i mjera u okviru plana REPowerEU pokazuje da je većina troškova razumna i uvjerljiva iako se izračuni razlikuju po stupnju detaljnosti i razrađenosti. U nekim su slučajevima pojedinosti o metodologiji i pretpostavkama korištenima za procjenu troškova bile ograničene, djelomično zbog toga što je riječ o novim mjerama, ili su bile manje jasne, zbog čega nije bilo moguće dati ocjenu A prema tom kriteriju ocjene. Nadalje, promjene procijenjenih troškova izmijenjenih mjera bile su opravdane i razmjerne, te stoga opravdanost i uvjerljivost tih procijenjenih troškova ostaje ista kao za izvorni plan za oporavak i otpornost. Naposljetku, procijenjeni ukupni troškovi izmijenjenog plana za oporavak i otpornost u skladu su s načelom troškovne učinkovitosti i razmjerni su očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

Koherentnost plana za oporavak i otpornost

- (50) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.11. iz Priloga V. toj uredbi izmijenjeni plan za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, donekle (ocjena B) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

- (51) Primjetna je koherentnost unutar svake komponente izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, a i tematska povezanost i sinergija među različitim komponentama, posebno onima koje se odnose na zelenu tranziciju i novo poglavlje o planu REPowerEU. Mjerama iz poglavlja o planu REPowerEU dodatno se povećala koherentnost jer su ojačane mjere iz izvornog plana za oporavak i otpornost koje se odnose na skladištenje energije, jačanje elektroenergetske mreže i promicanje energije iz obnovljivih izvora u industrijskim područjima. Mjere u okviru plana REPowerEU sastoje se osobito od reforme i ulaganja čiji je cilj povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i njihove integracije. Mjera za potporu energetske učinkovitosti obnovama privatnih stambenih objekata također je znatno proširena u usporedbi s izvornim planom za oporavak i otpornost. Nova ulaganja za poticanje razvoja energije vjetra na moru usko su povezana s postojećim mjerama za povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora i trebala bi dovesti do ukidanja ograničenja visine vjetroturbina u Riškom zaljevu i na trima otocima, čime bi se oslobodio estonski potencijal za proizvodnju energije vjetra na moru. Novim ulaganjem u zdravstvenu infrastrukturu osigurava se bolji pristup zdravstvenoj skrbi, kako je predviđeno u izvornom planu za oporavak i otpornost. Istodobno, neki nedostaci u pogledu koherentnosti izvornog plana za oporavak i otpornost još nisu ispravljani. Izmijenjeni plan za oporavak i otpornost uglavnom je i dalje usredotočeniji na ulaganja nego na reforme i socijalna dimenzija plana za oporavak i otpornost nije ojačana. Konkretna mjera za postupni prestanak eksploatacije naftnog škrljevca nisu uključene u plan za oporavak i otpornost i očekuje se da će se utvrditi tek krajem 2025. u Nacionalnom planu razvoja energetskog sektora, a nisu dodane ni opsežnije reforme, kao što je zeleno oporezivanje.

Drugi kriteriji za ocjenjivanje

- (52) Komisija smatra da izmjene koje je predložila Estonija ne utječu na pozitivnu ocjenu plana za oporavak i otpornost iznesenu u Provedbenoj odluci Vijeća od 29. listopada 2021. u pogledu relevantnosti, djelotvornosti, učinkovitosti i koherentnosti plana za oporavak i otpornost, u skladu s kriterijima za ocjenjivanje utvrđenima u članku 19. stavku 3. točkama (c), (g) i (j).

Postupak savjetovanja

- (53) Tijekom pripreme izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, Estonija je primala potporu na temelju Uredbe (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća¹ (projekt pod nazivom „Potpora planu REPowerEU”). U pripremi izvješća koje je poslužilo kao temelj za osmišljavanje mjera u okviru plana REPowerEU sudjelovali su razni dionici.
- (54) Prilikom provedbe izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, provodi se savjetovanje s dionicima prije donošenja relevantnih provedbenih akata za svaku mjeru te se redovito izvješćuje o napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost na godišnjem skupu koji Estonija organizira u vezi s provedbom svojeg plana za oporavak i otpornost. Kako bi se osigurala odgovornost relevantnih aktera, ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

Pozitivna ocjena

- (55) Nakon Komisijine pozitivne ocjene izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, i zaključka da plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za ocjenjivanje utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. i Prilogom V. toj uredbi, ovom Odlukom trebalo bi utvrditi reforme i projekte ulaganja potrebne za provedbu izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, u obliku bespovratne financijske potpore.

Financijski doprinos

- (56) Procijenjeni ukupni troškovi izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Estonije, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, iznose 953 330 000 EUR. Budući da je iznos procijenjenih ukupnih troškova izmijenjenog plana za oporavak i otpornost, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, veći od ažuriranog maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Estoniju, financijski doprinos izračunan u skladu s člankom 11. dodijeljen za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Estonije, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU, trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa raspoloživog za izmijenjeni plan za oporavak i otpornost Estonije, koji uključuje poglavlje o planu REPowerEU. Taj je iznos 953 184 800 EUR.

- (57) U skladu s člankom 21.a stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241 Estonija je 28. veljače 2023. podnijela zahtjev za udio u prihodu iz članka 21.a stavka 1. te uredbe, koji se raspodjeljuje među državama članicama na temelju pokazatelja utvrđenih u metodi iz Priloga IV.a Uredbi (EU) 2021/241. Procijenjeni ukupni troškovi mjera iz članka 21.c stavka 3. točaka od (b) do (f) Uredbe (EU) 2021/241 uključenih u poglavlje o planu REPowerEU iznose 90 040 000 EUR. Budući da je taj iznos veći od udjela koji je na raspolaganju za dodjelu Estoniji, dodatna bespovratna financijska potpora raspoloživa za Estoniju trebala bi biti jednaka udjelu koji je na raspolaganju za dodjelu. Taj je iznos 83 297 553 EUR.
- (58) Osim toga, u skladu s člankom 4.a Uredbe (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća¹ Estonija je 28. veljače 2023. podnijela obrazloženi zahtjev za prijenos svih svojih privremeno dodijeljenih sredstava, u iznosu od 6 615 616 EUR, iz pričuve za prilagodbu Brexitu u Mehanizam. Taj bi iznos trebalo staviti na raspolaganje za potporu reformama i ulaganjima iz poglavlja o planu REPowerEU kao dodatnu bespovratnu financijsku potporu.
- (59) Ukupni financijski doprinos raspoloživ za Estoniju trebao bi iznositi 953 184 800 EUR.

¹ Uredba (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2021. o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu (SL L 357, 8.10.2021., str. 1.).

Pretfinanciranje plana REPowerEU

- (60) Estonija je zatražila sljedeća financijska sredstva za provedbu svojeg poglavlja o planu REPowerEU: prijenos 6 615 616 EUR iz privremeno dodijeljenih sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu i 83 297 553 EUR iz prihoda od sustava trgovanja emisijama u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹.
- (61) Za te je iznose, na temelju članka 21.d Uredbe (EU) 2021/241, Estonija 9. ožujka 2023. zatražila pretfinanciranje u iznosu od 20 % zatraženih sredstava. Ovisno o raspoloživim sredstvima, taj iznos pretfinanciranja Estoniji bi trebalo staviti na raspolaganje podložno stupanju na snagu sporazuma koji će Komisija i Estonija sklopiti na temelju članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 i u skladu s tim sporazumom.
- (62) Provedbenu odluku Vijeća od 29. listopada 2021. trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti. Radi jasnoće Prilog toj provedbenoj odluci trebalo bi u potpunosti zamijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

¹ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

Članak 1.

Provedbena odluka Vijeća od 29. listopada 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Estonije mijenja se kako slijedi:

1. članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost

Odobrava se ocjena izmijenjenog plana za oporavak i otpornost Estonije na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti, relevantne pokazatelje ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmane kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima, utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.”;

2. u članku 2. stavci 1. i 2. zamjenjuju se sljedećim:

„1. Unija Estoniji stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne potpore u iznosu od 953 184 800 EUR*. Tim je doprinosom obuhvaćeno sljedeće:

1. iznos od 759 545 893 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022.;
2. iznos od 103 725 738 EUR, koji je na raspolaganju za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.;
3. iznos od 83 297 553 EUR**, u skladu s člankom 21.a stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/241, isključivo za mjere iz članka 21.c te uredbe, uz iznimku mjera iz članka 21.c stavka 3. točke (a);
4. iznos od 6 615 616 EUR, prenesen u Mehanizam iz pričuve za prilagodbu Brexitu.

2. Komisija Estoniji stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 126 008 898 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) 2021/241.

Iznos od 17 982 634 EUR stavlja se na raspolaganje kao pretfinanciranje u skladu s člankom 21.d Uredbe (EU) 2021/241. Komisija to pretfinanciranje može isplatiti u najviše dva obroka.

Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o dostupnosti sredstava.

-
- * Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Estonije u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunanom u skladu s metodom iz članka 11. te uredbe.
- ** Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih nakon odbitka proporcionalnog udjela Estonije u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241.”;

3. Prilog se zamjenjuje tekstem u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Estoniji.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica